

Coleg Gwent

Adroddiadau Blynyddol Safonau'r Gymraeg

1^{af} Awst 2020 – 31^{ain} Gorffennaf 2021

Rhagfyr 2021

Cyflwyniad

Mae Adroddiad Blynyddol Safonau'r Iaith Gymraeg Coleg Gwent yn darparu manylion am gydymffurfiaid Coleg Gwent â Safonau Cyflenwi Gwasanaethau, Safonau Llundio Polisi a Safonau Gweithredol yn ystod y cyfnod hwn. Mae'r Safonau Iaith Gymraeg wedi disodli Cynllun Cymraeg y coleg ac wedi gosod disgwyliadau clir o ran ein gwasanaethau dwyieithog a'r ffordd y mae'r Gymraeg yn cael ei defnyddio'n fewnol.

Derbyniodd Coleg Gwent Hysbysiad Cydymffurfio Terfynol gan Gomisiynydd y Gymraeg ar y 29ain o Fedi 2017. Mae'r hysbysiad yn amlinellu dyletswydd y coleg i gwrdd â 182 o Safonau Iaith statudol sy'n ymwneud â'r Gymraeg a sefydlwyd gan Lywodraeth Cymru o dan Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011. Gwnaed cais llwyddiannus gan Goleg Gwent i Gomisiynydd y Gymraeg i herio 6 o'r safonau, 3 Safon Cyflenwi Gwasanaethau (safonau 55, 58 and 59) a 3 Safon Gweithredol (safonau 128, 131 and 133). Arweiniodd hyn at Ddiwrnod Gosod hwyrach, sef y 1af o Hydref 2019, i Goleg Gwent ar gyfer y safonau hynny. Ym mis Awst 2019 roedd y coleg yn llwyddiannus yn eu cais am estyniad pellach i safonau 55, 58 and 59 tan Ragfyr 16ed 2019.

Ers y 1af o Hydref 2018, mae'r Coleg wedi cydymffurfio gyda phob un o'r 182 o Safonau'r Iaith Gymraeg – gyda staff yn ystyried y safonau fel rhan annatod o'u gwaith.

Cydymffurfio â'r Safonau Cyflenwi Gwasanaethau

Rhannir dogfen gyda'r staff a elwir 'Safonau'r Iaith Gymraeg: Beth maent yn golygu imi?'. Mae holl staff Coleg Gwent yn ymwybodol bod rhaid iddynt gydymffurfio gyda'r safonau.

Safonau Cymraeg Beth maen nhw'n ei olygu imi?

Mae Safonau Cymraeg yn set o ofynion cyfreithiol-rwymol sydd â'r nod o wella'r gwasanaethau dwyieithog y gall pobl Cymru ddisgwyl eu derbyn gan y sector cyhoeddus. Mae'n rhaid i holl staff Coleg Gwent gydymffurfio â'r canlynol:

Gwnewch yn siŵr bod eich llofnod e-bost yn hollol ddwyieithog

Mae'n rhaid i chi gyfarch pobl sy'n ffonio'n ddwyieithog **e.e bore da/good morning, prynhawn da/good afternoon..**

Mae angen i'ch neges allan o'r swyddfa fod yn hollol ddwyieithog

Os na allwch barhau â galwad ffôn yn Gymraeg, cynigiwch gysylltu ag aelod o staff sy'n siarad Cymraeg. Gallwch weld rhestr yn yr adran Gymraeg ar y fewnwyd.

Pan anfonwch unrhyw ohebiaeth dylai fod yn ddwyieithog oni bai fod sawl fydd yn ei derbyn wedi dweud yn wahanol

Mae'n rhaid i unrhyw ohebiaeth i grwpiau staff sy'n cynnwys siaradwyr Cymraeg fod yn ddwyieithog

Dylai fod gan ddiwyddiadau cyhoeddus/seremonïau gwobrwyo gyfarchiad dwyieithog ac mae'n rhaid i bob cyhoeddiad fod yn ddwyieithog

Mae'n rhaid cyfarch pod ymwelydd i ardaloedd derbyn gyda chyfarchiad dwyieithog

Dylai hysbysiadau/posteri (ac eithrio'r rhai a gynhyrchwyd gan ddysgwyr, er y dylid annog hwn) fod yn ddwyieithog gyda'r Gymraeg wedi'i lleoli fel y mae'n debygol y caiff ei darllen yn gyntaf.

Os byddwch yn derbyn gohebiaeth yn Gymraeg, mae'n rhaid i chi ateb yn Gymraeg.

Bydd yn rhaid i bob dogfen/ffurflen fod yn ddwyieithog

Anogir siaradwyr Cymraeg i wisgo bathodyn/cortyn gwddf i ddangos i bobl eraill eu bod yn gallu siarad yn Gymraeg

Dylai Staff Dysgu hefyd fod yn ymwybodol:
Dylid dweud wrth ddysgwyr y gallan nhw gyflwyno gwaith yn Gymraeg os ydynt yn dymuno gwneud hynny.

Dylid cynnig mynediad at diwtor personol sy'n siarad Cymraeg i ddysgwyr Cymraeg.

Rydym yn gwybod bod y rhan fwyaf ohonoch chi eisoes yn gwneud y pethau hyn ond mae'n rhaid i ni i gyd fod yn fwy gofalus ein bod yn cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth newydd er mwyn osgoi dirwy fawr a niwed i enw da'r coleg.
Os bydd angen unrhyw gymorth gyda'r uchod amoch, mae croeso i chi gysylltu ag aelod dynodedig o'r staff sy'n siarad Cymraeg ar eich campws. Gallwch weld rhestr yn yr adran Gymraeg ar y mewnwyd.
Gallwch hefyd anfon unrhyw ymholiadau cyffredinol at e-bost at WelshStandards@coleggwent.ac.uk

Isod, mae diweddariad o sut mae Coleg Gwent wedi cydymffurfio â'r Safonau Cyflenwi Gwasanaethau perthnasol yn y cyfnod rhwng y 1af o Awst 2020 a'r 31ain o Orffennaf 2021.

Rhif y safon	Sut mae'r Coleg wedi cydymffurfio (1af o Awst 2020 – 31ain o Orffennaf 2021)
1-7	Mae pob aelod staff sy'n gohebu ag eraill wedi cael canllawiau manwl ar rwymedigaethau'r coleg o dan Safonau'r Gymraeg. Mae cymorth ar gael i alluogi staff i ohebu ag eraill yn y Gymraeg drwy ddefnyddio cyfieithwyr ac aelodau eraill o'r staff sy'n siarad Cymraeg.
8	Mae pob aelod o staff sy'n gohebu ag eraill wedi cael canllawiau manwl ar rwymedigaethau'r coleg o dan Safonau'r Gymraeg wrth gyfarch galwyr.
9-13	Buddsoddodd y coleg mewn system gweithredu ffonau newydd dwy flynedd yn ol, sy'n cydymffurfio'n llawn â'r Safonau sy'n ymwneud â delio ag ymholiadau ffôn yn y Gymraeg.
14	Mae'r Adran Farchnata a chyfathrebu yn monitro, pan y cyhoeddir rhifau ffôn Coleg Gwent, ein bod yn nodi (yn Gymraeg) bod y coleg yn croesawu galwadau yn Gymraeg.
15	Amherthnasol

16-22	Mae'r coleg wedi buddsoddi mewn system gweithredu ffonau newydd, sy'n cydymffurfio'n llawn â'r Safonau sy'n ymwneud â delio ag ymholiadau ffôn yn y Gymraeg.
24-34	Mae pob aelod o staff sy'n trefnu cyfarfodydd gydag eraill wedi cael canllawiau manwl ar rwymedigaethau'r coleg o dan Safonau'r Gymraeg. Mae cymorth ar gael i alluogi staff i ohebu ag eraill yn y Gymraeg drwy ddefnyddio cyfieithwyr ac aelodau eraill o'r staff sy'n siarad Cymraeg.
35 – 42	Mae pob aelod perthnasol o'r staff wedi cael canllawiau manwl ar hyrwyddo digwyddiadau er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth lawn. Cynhelir archwiliadau mewnol yn rheolaidd ac mae prosesau ar waith i ddelio'n ddi-oed ag unrhyw ddiffyg cydymffurfiaeth.
43-54	Mae'n ofynnol fod pob dogfen gyhoeddus yn cael ei chymeradwyo gan yr Adran Farchnata. Mae hynny'n dileu unrhyw risg o ddiffyg cydymffurfiaeth.
55-59	Gwefan Mae testun pob tudalen o wefan y coleg ar gael yn y Gymraeg gyda phob tudalen Gymraeg yn gwbl weithredol, felly nid yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg. Yr adran farchnata sy'n gyfrifol am holl gynnwys y wefan ac mae ganddynt brosesau cynhwysfawr ar waith i sicrhau cydymffurfiant llawn.
60	Mae meddalwedd gyfrifiadurol ar gyfer gwirio sillafu a gramadeg yn Gymraeg ar gael ar holl gyfrifiaduron staff a myfyrwyr.
61-63	Mae'n ofynnol fod pob ap a phob cyfrif cyfryngau cymdeithasol yn cael ei gymeradwyo gan yr Adran Farchnata. Mae hynny'n dileu unrhyw risg o ddiffyg cydymffurfiaeth.
64	Sticeri Cymraeg wedi cael eu hychwanegu ar beiriannau hunanwasanaeth.
65-67	Mae pob aelod perthnasol o'r staff wedi cael canllawiau manwl ar arwyddion, i sicrhau cydymffurfiaeth lawn. Cynhelir archwiliadau mewnol

	yn rheolaidd ac mae prosesau ar waith i ddelio'n ddi-oed ag unrhyw ddiffyg cydymffurfiaeth.
73, 74	Mae'n rhaid i bob hysbysiad gael ei gymeradwyo gan yr Adran Farchnata cyn cael ei osod, i sicrhau cydymffurfiaeth lawn â'r safonau perthnasol.
75-79	Mae'r holl weithdrefnau ar gyfer grantiau neu gymorth ariannol ar gael yn y Gymraeg ac ni fydd ceisiadau yn y Gymraeg yn cael eu trin yn llai ffafriol.
80-84	Mae'r coleg yn sicrhau bod pob gwahoddiad i dendro am gontract yn cael ei gyhoeddi yn y Gymraeg (ac na fydd y Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol) os yw pwnc y tendr am gontract yn awgrymu y dylid ei gynhyrchu yn y Gymraeg; neu os yw'r gynulleidfa a ragwelir, a'i disgwyliadau, yn awgrymu y dylid cynhyrchu'r ddogfen yn y Gymraeg.
85	Mae'r gwasanaeth Cymraeg mae'r Coleg yn ei ddarparu yn cael ei hyrwyddo a'i hysbysebu yn Gymraeg ar bob platfform sydd ar gael.
86-88	Mae'n ofynnol fod pob dogfen gyhoedduswydd yn cael ei chymeradwyo gan yr Adran Farchnata. Mae hynny'n dileu unrhyw risg o ddiffyg cydymffurfio.
89	Mae pob cyfle dysgu newydd yn cael ei asesu o ran yr angen i gynnig y ddarpariaeth honno yn y Gymraeg. Mae'r gwerthusiadau hyn ar gael at ddibenion archwilio.
90	Cysylltir yn bersonol â phob dysgwr sy'n siarad Cymraeg i'w hysbysu am ei hawl i gyflwyno gwaith yn y Gymraeg.
90A	Ni fydd unrhyw adran yn trin gwaith a gyflwynir yn y Gymraeg yn llai ffafriol na gwaith a gyflwynir yn y Saesneg.
93	Cysylltir yn bersonol â phob dysgwr sy'n siarad Cymraeg i'w hysbysu am ei hawl i gael mynediad at diwtor personol sy'n siarad Cymraeg.

Cydymffurfio â'r Safonau Gwneud Polisi

Isod, mae diweddariad o sut mae Coleg Gwent wedi cydymffurfio â'r Safonau Gwneud Polisi yn y cyfnod rhwng y 1af o Awst 2020 a'r 31ain o Orffennaf 2021.

Rhif safon	y Sut mae'r Coleg wedi cydymffurfio (1af o Awst – 31ain o Orffennaf 2020)
94-96	<p>Ers y 1af o Ebrill 2018, mae'r coleg yn asesu effaith unrhyw bolisi newydd ar y Gymraeg, o ran —</p> <p>(a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a</p> <p>(b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg, ac yn ystyried ffyrdd y gallai polisïau gael effaith mwy cadarnhaol.</p> <p>Mae pob awdur polisi yn cwblhau adran asesu effaith ar gyfer pob polisi newydd a chaiff ei hadolygu gan y Tîm Safonau'r Gymraeg.</p>
97-99	<p>Mae unrhyw ddogfen ymgynghori a gyhoeddir ar neu ar ôl 1 Ebrill 2018 yn rhoi ystyriaeth i bob elfen o Safonau 97 a 98. Mae pob awdur dogfen ymgynghori yn cwblhau adran asesu effaith a bydd Tîm Safonau'r Gymraeg yn adolygu hwn.</p>
100	<p>Mae Polisi Cronfa Ariannol Wrth Gefn wedi ei ddiwygio yn unol â gofynion Safon 100. Mae'r polisi ar gael ar wefan y coleg.</p>
101-103	<p>Bydd cydymffurfiaeth yn rhan o unrhyw dendr am unrhyw waith a wneir ar ran y coleg. Mae hyn yn cynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, Safonau Llundio Polisi.</p>
104	<p>Ers y 1af o Ebrill 2018, mae pob ffurflen gais am gwrs newydd a anfonir at Gyfarwyddwr y Cwricwlwm yn nodi'r canlynol:</p> <p>(a) pa effeithiau, os o gwbl (a pha un a yw'r rheiny'n bositif neu'n andwyol), y byddai'r cwrs hwnnw'n eu cael ar</p> <p>(i) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (ii) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg; (b) sut y byddai'r cwrs hwnnw'n cael effeithiau positif, neu effeithiau mwy positif ar - (i) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (ii) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg; (c) sut na fyddai'r cwrs hwnnw'n cael effeithiau andwyol, neu fel y byddai'n cael</p>

	<p>effeithiau llai andwyol ar - (i) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (ii) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.</p> <p>Mae hyn yn cael ei adolygu gan Gyfarwyddwr y Cwricwlwm a Thîm Safonau'r Gymraeg cyn cymeradwyo.</p>
--	--

Cydymffurfio â'r Safonau Gweithredol

Isod, mae diweddariad o sut mae Coleg Gwent wedi cydymffurfio â'r Safonau Gweithredol yn y cyfnod rhwng y 1af o Awst 2020 a 31ain o Orffennaf 2021.

Rhif y Safon	Sut mae'r Coleg wedi cydymffurfio (1af o Awst– 31ain o Orffennaf 2021)
105	Cyhoeddir polisi strategaeth ddwyieithog Coleg Gwent ar ein tudalen polisïau ar y fewnwyd. Mae'r Strategaeth Ddwyieithog 2019-2024 yn weithredol ac yn cael ei fonitro gan y Grŵp Llywio'r Gymraeg. Mae'r strategaeth uchelgeisiol hon yn adlewyrchu strwythur newydd y coleg.
106 - 110	<p>Gofynnir i bob unigolyn yn y pecyn gwiriadau cyn cyflogi os ydy ef neu hi'n dymuno i'r contract cyflogaeth neu gontract am wasanaethau gael ei ddarparu yn Gymraeg, a'i ddarparu yn Gymraeg os ydynt yn dymuno.</p> <p>Mae pob gweithiwr wedi nodi os ydy ef/hi yn dymuno cael unrhyw ohebiaeth bapur yn Gymraeg, a'i ddarparu yn Gymraeg os ydynt yn dymuno.</p>
111	Mae gennym gyfleuster hunanwasanaeth Cymraeg i weithwyr. Gall gweithwyr ddefnyddio hwn i neilltuo gwyliau blynyddol yn y Gymraeg a chofnodi absenoldebau. Mae ffurflenni caniatâd i fod yn absennol a ffurflenni gweithio'n hyblyg ar gael yn y Gymraeg ar y fewnwyd.
112 - 118	Mae polisïau ar gael yn y Gymraeg a'r Saesneg ar y fewnwyd.
119, 119A	Rydym yn croesawu gohebiaeth yn y Gymraeg a bydd pob gohebiaeth Cymraeg yn cael ei hateb yn y Gymraeg.
121	Pryd bynnag y trefnir cyfarfod, rhoddir gwybod i weithwyr y caiff staff ddefnyddio'r Gymraeg mewn cyfarfodydd ac y defnyddir gwasanaeth cyfieithu ar y pryd os oes angen.

122 - 123A	Rydym yn croesawu gohebiaeth yn y Gymraeg a bydd pob gohebiaeth Cymraeg yn cael ei hateb yn y Gymraeg.
125	Pryd bynnag y trefnir cyfarfod, rhoddir gwybod i weithwyr y caiff staff ddefnyddio'r Gymraeg mewn cyfarfodydd ac y defnyddir gwasanaeth cyfieithu ar y pryd os oes angen.
126	Mae gohebiaeth Cymraeg ynglŷn â mater o ddisgyblu yn cael ei hateb yn Gymraeg.
127	Mae meddalwedd gyfrifiadurol ar gyfer gwirio sillafu a gramadeg yn Gymraeg ar gael ar holl gyfrifiaduron staff a myfyrwyr.
128	Gallai holl staff y coleg weld testun pob tudalen y fewnrwyd yn y Gymraeg. Sicrheir bod pob tudalen Gymraeg ar y fewnrwyd yn gwbl weithredol, a diogelir nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r iaith Saesneg.
131	Mae mewnrwyd newydd y coleg yn cydymffurfio â'r canlynol: Os oes gennych dudalen Gymraeg ar eich mewnrwyd sy'n cyfateb i dudalen Saesneg ei chyfrwng, mae'n rhaid nodi'n glir ar y dudalen Saesneg honno bod y dudalen hefyd ar gael yn y Gymraeg, ac mae rhaid darparu dolen uniongyrchol i'r dudalen Gymraeg o'r dudalen Saesneg cyfatebol.
133	Mae'r rhyngwyneb a dewislen tudalennau'r fewnrwyd ar gael yn y Gymraeg.
134	Mae modd i weithwyr ddiweddarau eu sgiliau Cymraeg ar ein plattform hunanwasanaeth i weithwyr.
135	Amherthnasol
136	Mae adran Adnoddau Dynol wedi trefnu cyrsiau hyfforddiant Cymraeg ar ddefnyddio'r Gymraeg yn effeithiol mewn cyfarfodydd, cyfweiliadau a gweithdrefnau cwyno a disgyblu ar gyfer 2018-19.
138, 139	Mae gwersi Cymraeg am ddim ar gael i staff. Mae hyn wedi'i nodi yn y polisi dysgu a datblygu.
140	Ceir cwrs ar-lein ar Ymwybyddiaeth o'r Gymraeg y mae'n rhaid ei gwblhau yn ystod y cyfnod cynefino.
141	Mae darparu gwybodaeth i gyflogaion newydd er mwyn codi eu hymwybyddiaeth o'r Gymraeg yn ran o'n trefniadau cynefino.

142 - 144A	<p>Mae'r canlynol ar gael ar gyfer holl staff y coleg;</p> <ul style="list-style-type: none"> • logo a geiriad ar gyfer llofnodion e-bost eich, sy'n eu galluogi i ddynodi a ydynt yn siarad Cymraeg yn rhugl neu'n dysgu'r iaith. • geiriad fydd yn eu galluogi i gynnwys fersiwn Gymraeg o'u manylion cyswllt mewn negeseuon e-byst • fersiwn Gymraeg o neges sy'n hysbysu pobl eraill nad ydynt ar gael i ateb negeseuon ebost. • Cortyn a bathodyn o wisgo i gyfleu eu bod yn siarad Cymraeg.
145	<p>Mae rheolwyr llinell yn asesu'r angen am sgiliau yn y Gymraeg ar gyfer swydd newydd neu swydd wag, ac yn dewis y category perthnasol:</p> <p>(a) bod sgiliau yn y Gymraeg yn hanfodol;</p> <p>(b) bod angen dysgu sgiliau yn y Gymraeg pan benodir rhywun i'r swydd;</p> <p>(c) bod sgiliau yn y Gymraeg yn ddymunol; neu</p> <p>(ch) nad yw sgiliau yn y Gymraeg yn angenrheidiol.</p>
145A	<p>Os yw sgiliau Cymraeg yn hanfodol neu ddymunol, neu fod angen eu dysgu, mae hynny'n cael ei nodi'n glir yn yr hysbyseb ac yn hysbysebu yn y Gymraeg.</p>
146, 146A, 146B	<p>Mae pob ffurflenni cais am swyddi, deunydd esboniadol ynghylch eich proses ar gyfer ymgeisio am swyddi, gwybodaeth am eich proses gyfweld, neu am unrhyw ddulliau asesu eraill wrth ymgeisio am swyddi yn cael eu cyhoeddi yn Gymraeg ac ddim yn cael eu trin yn llai ffafriol na'r dogfennau Saesneg. Nid yw ceisiadau am swydd a wneir yn Gymraeg yn cael llai eu trin yn llai ffafriol na chais a wneir yn Saesneg.</p>
148	<p>Mae blwch ar ffurflenni cais am swyddi yn rhoi lle i unigolion nodi eu bod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg mewn cyfweiliad neu mewn unrhyw ddull arall o asesiad, ac yn esbonio ein bod yn darparu gwasanaeth cyfieithu o'r Gymraeg i'r Saesneg at y diben hwnnw os oes angen.</p> <p>Os yw'r unigolyn yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfweiliad neu'r asesiad, byddwn yn darparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd yn y cyfweiliad neu asesiad.</p>
149	<p>Wrth roi gwybod i unigolyn beth yw'ch penderfyniad mewn perthynas â chais am swydd, rydyn ni'n wneud hynny yn Gymraeg os gwnaed y cais yn Gymraeg.</p>

Hyfforddiant Staff

Mae Coleg Gwent yn rhan o brosiect AB Colegau Cymru / Coleg Cymraeg Cenedlaethol er mwyn uwchsgilio darlithwyr i ddefnyddio'r Gymraeg yn eu haddysgu. Yn 2020-21, cofrestrwyd 22 aelod o staff ar y prosiect.

Hyd at fis Gorffennaf 2021, derbyniodd 11 aelod o staff hyfforddiant 'Mewnosod y Gymraeg' a ddarparir gan Sgiliaith er mwyn cynnig addysg fwy dwyieithog i ddysgwyr. Mae hyfforddiant pellach o bell wedi'i gynllunio gan Sgiliaith ar gyfer staff mewn gwahanol rolau ac ar wahanol lefelau ar gyfer 2020-21, gan gynnwys 13 rheolwyr a uwch-reolwyr.

Monitro Cydymffurfiad

Bu'r tîm Cymraeg / Dwyieithrwydd yn cydweithio'n agos ag uwch reolwyr eraill i roi cyngor ar gydymffurfio gyda safonau'r Gymraeg, yn ogystal â chynnal cyfarfodydd anffurfiol rheolaidd gyda staff unigol allweddol gan gynnwys penaethiaid cwricwlwm, marchnata, Adnoddau Dynol a staff sy'n siarad Cymraeg.

Gwnaed gwiriadau mewnol ar hap i sicrhau bod arwyddion yn cydymffurfio â'r safonau, bod negeseuon llais ar y ffôn yn ddwyieithog, a chynhaliwyd ymarferion math Dirgelwch Siopwyr rheolaidd. Mae'r ymarfer Siopwr Cudd yn edrych ar y gwasanaeth a gynigir gan y coleg, gan gynnwys rhyngweithio wyneb yn wyneb â staff y derbynfydd, ymholiadau ffôn ac ymholiadau ar-lein.

Dangosodd ganlyniadau'r ymarferiad diweddaraf a gynhaliwyd ym mis Ebrill 2021, fod y coleg yn cydymffurfio'n llawn yn y rhan fwyaf o achosion. Edrychodd yr awdit mewnol ar safonau yn ymwneud a chwricwlwm a chynnal cyfarfodydd. Gofynnodd y Tîm Dwyieithrwydd am dystiolaeth gan y Cyfarwyddwr Cwricwlwm bod y coleg yn cydymffurfio a'r safon sy'n ymwneud ac asesu'r angen i gyrsiau newydd fod ar gael yn Gymraeg. Roedd y dystiolaeth yn gadarnhaol ac yn rhoi sicrwydd bod coleg yn cydymffurfio. Er bod y dystiolaeth mewn perthynas â chynnal cyfarfodydd wyneb yn wyneb yn gadarnhaol, nid oedd dystiolaeth gadarnhaol o ran cynnal cyfarfodydd rhithiol. Mae hyfforddiant ychwanegol ar gyfer cynorthwyon personol wedi ei gynnal er mwyn atgoffa staff bod yr egwyddor yr un peth i gyfarfodydd rhithio a chyfarfodydd wyneb i wyneb. Byddwn yn cynnal awdit o'r maes hwn eto yn yr awdit nesaf.

Cafwyd ymateb prydlon i ymholiad ar-lein yn y Gymraeg a anfonwyd ym mis Mehefin 2020.

Rhannwyd canfyddiadau'r gweithgaredd gyda rheolwyr a staff perthnasol i drafod eu cryfderau. Trefnwyd hyfforddiant a chyngor pellach i'r staff yn y campws na lwyddodd i gydymffurfio er mwyn delio gyda'r mater yn brydlon.

Mae gan y coleg Grŵp Llywio'r Iaith Gymraeg sy'n cael ei gyd-gadeirio gan y Rheolwr Datblygu Dwyieithrwydd a'r Pennaeth Dwyieithrwydd a Dysgu Cymunedol. Yn bennaf mae'r grŵp yn cynnwys grŵp rheoli'r coleg. Mae'r grŵp yn cyfarfod yn dymhorol i drafod diweddariadau'r Safonau, gan gynnwys canlyniadau gweithgareddau'r Siopwr Cudd, ymhlith materion Cymraeg / Dwyieithrwydd eraill.

Sgiliau Cymraeg Staff

Hyd at y 31ain o Orffennaf 2021, gallai 93 aelod o staff (8%) siarad Cymraeg yn rhugl neu ar lefel uwch.

Mae'r tabl canlynol yn darparu mwy o fanylion am lefelau Cymraeg llafar ac ysgrifenedig y staff, ym mis Gorffennaf 2021. Mae lefelau ieithyddol y staff sy'n gweithio i Ganolfan Gymraeg i Oedolion yng Ngwent wedi ei gynnwys.

Lefel Cymraeg	Llafar (nifer o staff)	Llafar (%)
Dim	493	44
Sylfaenol iawn	258	23
Sylfaenol	302	27
Canolradd	37	3
Uwch	12	1
Rhugl	81	7

Cafodd cyfleoedd amrywiol eu hyrwyddo i bob aelod o staff i wella eu sgiliau Cymraeg, trafodwyd y rhain o dan adran 'Hyfforddiant Staff' yr adroddiad. O ganlyniad i ddarpariaeth a chyfleoedd newydd i wella sgiliau yn y coleg, dylai nifer y staff sy'n symud i fyny'r lefelau o rhuglder weld cynnydd pellach yn y dyfodol.

Recriwtio ar gyfer Swyddi Newydd a Swyddi Gwag

Mae nifer y swyddi newydd a gwag a hysbysebwyd gan Goleg Gwent rhwng y 1af o Awst 2020 a 31ain o Orffennaf 2021 a gafodd eu categorio yn unol â gofynion amrywiol mewn perthynas â Sgiliau'r Gymraeg, fel a ganlyn:

- Dymunol – 82
- Hanfodol – 7

Cofnod Cwynion

Dylid gwneud cwynion yn ymwneud â chydymffurfio â Safonau Cyflenwi Gwasanaethau'r Gymraeg i Gyfarwyddwr Gwasanaethau a Chefnogi Dysgwyr. Mae'r wybodaeth berthnasol a'r manylion cyswllt ym Mholisi a Gweithdrefn Cwynion Coleg Gwent, sydd ar gael i'w darllen ar wefan y coleg, o dan yr adran Canmoliaethau a Chwynion.

Ni dderbyniwyd unrhyw gwynion ynglŷn â chydymffurfiaeth Coleg Gwent â Safonau'r Gymraeg ar gyfer y cyfnod rhwng y 1af o Awst 2020 – 31ain o Orffennaf 2021.